

Eiendomssektorens veikart mot 2050 – tilslutning til 10 strakstiltak

Helse Sør –Øst RHF bygg og eiendom

18.10.2020

HELSE SØR-ØST

Bakgrunn:

Regjeringen etablerte i 2015 et ekspertutvalg for grønn konkurransekraft.

Basert på oppdrag fra dette utvalget fikk Grønn Byggallianse i oppgave å utarbeide Eiendomssektorens veikart mot 2050.

Dette dokumentet ble levert juni 2016 og består av en rekke tiltak frem mot 2050.

Det ble i veikartet også etablert strakstiltak slik at eiendomsbransjen kunne starte med noen konkrete tiltak som gjør en stor forskjell i miljøpåvirkningen fra bygg og eiendom, ikke minst med hensyn til energiforbruk og klimagassutslipp. Dette resulterte i 10 strakstiltak som eiendomsaktører kan starte med allerede nå.

Det ble utarbeidet en kort avtale som eiendomsbransjen har tatt godt imot. Ved å signere denne avtalen forplikter aktørene seg til å starte arbeidet med disse ti strakstiltakene.

50 av de største eiendomsaktørene, bl.a. Statsbygg og Forsvarsbygg har signert Grønn Byggallianses avtale om 10 strakstiltak. Et år etter signering avholdes et møte med Grønn Byggallianse hvor status for hvert punkt gjennomgås.

Helse Sør-Øst er en viktig aktør innen eiendom. Vi har en stor bygningsmasse i vår region, som stammer helt fra midten av attenhundretallet og frem til i dag.

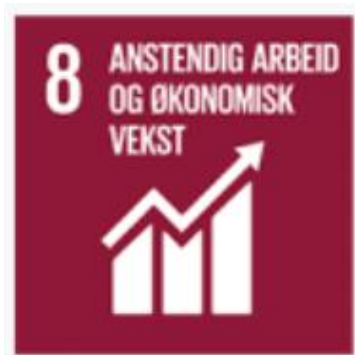
Vi skal gjøre vårt for at både eiendomsbransjen og helsesektoren når klimamålene, og disse ti strakstiltakene er vi glade for å slutte oss til.

*Cathrine M. Lofthus, administrerende
direktør i Helse Sør-Øst RHF*

Helse Sør-Øst har følgende strategier og rapporter som beskriver vårt arbeid med dette temaet:

- Spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar 2019
- Delstrategi for eiendomsvirksomheten i Helse Sør-Øst 2018
- Regional utviklingsplan 2035:
 - Helse Sør-Øst vil:
 - Legge FNs bærekraftsmål til grunn for tiltak i arbeid med samfunnsansvar
 - Bidra til samfunns- og byutvikling som tar hensyn til demografiske endringer, klimaendringer, globalisering, urbanisering og digitalisering.
- «Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter 2020» (Etterfølger «Grønt sykehus Prosjektrapport II – Miljø- og klimatiltak innen bygg og eiendomsforvaltning i spesialisthelsetjenesten»). Miljøstandarder skal sendes på en bred høringsrunde til alle helseforetak før den styrebehandles i Sykehusbygg og videre i AD-møtet eller som felles styresak i RHF-styrene. Målsetningen er å ha miljøstandarder ferdig behandlet og godkjent i løpet av året.

1. Miljøsertifisere organisasjonen

Helse Sør-Øst RHF:

Alle HF er i dag ISO 14001 -sertifisert. Det betyr at alle helseforetak i Helse Sør-Øst RHF har et system for miljøledelse. Dette kravet er allerede innfridd.

ISO 14001 er en internasjonal standard for miljøledelse. ISO 14001 er basert på overholdelse av regelverk og kontinuerlig forbedring av egen miljøprestasjon. Bedriften velger selv mål og ambisjonsnivå, og etablerer et system for å sikre forbedringene.

2. Fjerne fossil oppvarming

Helse Sør-Øst RHF:

Store deler av vår fossile oppvarming er fjernet. For øvrige, gjenstående oljefyrte systemer er det etablert en utfasingsplan frem mot 2025 som er myndighetenes frist for fjerning av fossilt drivstoff for normal drift.

3. Kun kjøpe bygningsprodukter uten innhold av helse- og miljøfarlige stoffer

Helse Sør-Øst RHF:

Dette punktet er forankret i «Grønt sykehus Prosjektrapport II – Miljø- og klimatiltak innen bygg og eiendomsforvaltning i spesialisthelsetjenesten» allerede fra 2012. Bygg i spesialisthelsetjenesten skal ha materialer med lavest mulig klimagassutslipp og med minst mulig innhold av helse- og miljøskadelige stoffer.

4. Innføre miljøledelse system

Helse Sør-Øst RHF:

ISO 14001 – Standard for miljøledelse og Helse Sør-Øst RHF Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter 2020 beskriver hvordan miljøledelse skal praktiseres i prosjektene. Miljøoppfølgingssystemet i flere av de store utbyggingsprosjektene baserer seg på miljøklassifiseringsstandarden BREEAM NOR. Det er eiers ansvar at miljømål og –krav blir besluttet og byggherrens prosjektorganisasjon sin oppgave å påse at kravene faktisk omsettes til miljøriktige beslutninger og –løsninger. Videre påpekes det at senest i konseptfase steg 1 skal det utarbeides et prosjektspesifikt Miljøprogram for prosjektet.

For eksisterende eiendom utarbeides det hver 4. år en oversikt over tilstandsgrader (TG) for bygningsmassen og med en plan for kontinuerlig forbedring for å redusere bygningsmasse i TG3 som klassifiseres som bygninger med store eller alvorlige avvik.

5. Gjennomføre en utredning om hva takflatene kan og bør brukes til

Helse Sør-Øst RHF:

Mange av de kommende store sykehusprosjektene vil foregå i Oslo, hvor spesielt overvannshåndtering krever bruk av takflater. Spesielt innenfor psykisk helsevern benyttes takterrasser som rekreasjonsareal. Takflater kan også benyttes til plassering av solfangere for produksjon av varmtvann eller solceller for lokal fornybar elproduksjon.

6. Premiere innovative løsninger og diskutere risikohåndtering

Helse Sør-Øst RHF:

Det er etablert en løsning hvor helseforetakene skal søke om midler for energieffektiviseringstiltak på eksisterende bygningsmasse. Ytterligere tiltak bør vurderes siden hovedårsaken til at utvikling av grønne bygg går sakte, er at det er lett å gjøre «som vi alltid har gjort». Tydelig prosjektledelse og digitalisering i prosjektene legger imidlertid til rette for mer effektive og miljøvennlige løsninger.

7. Kreve at arkitekten utarbeider plan for hvordan materialene kan demonteres og gjenbrukes ved ombygging eller riving og tilstrebe å finne løsninger og materialer som gir minst mulig avfall

Helse Sør-Øst RHF:

I hovedsak søker vi fleksible løsninger som kan forenkle ombygginger internt i byggene. Sykehusene dimensjoneres nå for 60 års levetid.

God dokumentasjon gjennom modulering av byggene og koblet mot materialinformasjon vil være god hjelp ved demontering (bruk av BIM i bygging og drift)

8. Bestille energibudsjett for beregnet reelt energibruk

Helse Sør-Øst RHF

Nye prosjekter benytter prosjektledelsen BREEAM NOR strukturen til å ta vare på at energibudsjett for prosjektet utarbeides i nye prosjekter. For eksisterende bygningsmasse rapporteres energiforbruket årlig.

Reelt energiforbruk ble beregnet ved energimerking av de eksisterende bygg.

9. Etterspørre og prioritere bygningsprodukter som har lave klimagassutslipp

Helse Sør-Øst RHF:

Dette punktet er forankret i «Grønt sykehus Prosjektrapport II – Miljø- og klimatiltak innen bygg og eiendomsforvaltning i spesialisthelsetjenesten» allerede fra 2012. Bygg i spesialisthelsetjenesten skal ha materialer med lavest mulig klimagassutslipp og med minst mulig innhold av helse- og miljøskadelige stoffer.

10. Etterspørre fossilfri byggeplass

Helse Sør-Øst RHF:

I standard for klima- og miljø i sykehusprosjekter er det beskrevet fossilfri byggeplass: Det skal legges til rette for fossilfrie og etter hvert utslippsfrie byggeplasser. Erfaringer fra bl.a. Oslo kommune viser at dette ikke medfører ekstrakostnader og at entreprenørbransjen er modne til å møte dette kravet.

Oppsummering og veien videre

Helse Sør-Øst RHF sin modenhet for å signere Grønn Byggallianse er altså svært god.

Ved signering av avtalen forplikter Helse Sør-Øst RHF til å etablere et arbeid for å implementere disse strakstiltakene noe vi allerede er i godt gang med.

Etter ett år vil GBA og HSØ avholde et møte hvor de ti strakstiltakene gjennomgås for å avklare hvor i prosessen vi er for å implementere og etterleve disse tiltakene.

Grønn byggallianse

Viktig at offentlige byggeiere går foran

Helse Sør-Øst RHF har ansvar for 11 helseforetak, med sykehus fra Flekkefjord til Tynset. Eiendomsporteføljen er på 2,8 millioner kvadratmeter.

At en av Norges største eiendomsforvaltere forplikter seg til strakstiltakene kan sette fart på den grønne omstillingen i bransjen. Offentlige aktører som Helse Sør-Øst har en viktig pådriverrolle for vår sektor, blant annet gjennom sin store innkjøpsmakt, sier daglig leder i Grønn Byggallianse Katharina Th. Bramslev.

